

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ

Մեր Տիրոջ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի գալուստը աշխարհի մարդկանց համար «խորհուրդ խորին» է: Մարդկային միտքի կարողութիւնը անկարելի է, որ ի վիճակի ըլլայ բացատրել Մարդեղութեան Խորհուրդին էութիւնը տրամաբանօրէն կամ գիտակցականօրէն: Ահա թէ ինչու Յովհաննէս Աւետարանիչի բացատրութիւնը ամենէն դիպուկն է. «Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր Միածին Որդին տուաւ, որպէսզի ով որ հաւատայ անոր յաւիտեանական կեանքն ունենայ»:

Աւագ Շաբաթը կանխող կիրակին նշանակալից է Քրիստոսի Գալստեան խորհուրդին: Գալստեան խորհուրդով հարստացող քրիստոնէան կարող կը դառնայ ըմբռնելու նաեւ գալիք հանգրուանները Քրիստոսի երկրաւոր կեանքին, որոնք ամփոփուած են Աւագ Շաբթուան շրջափակ մէջ ամբացուած օղակներուն մէջ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵԶԻ ՀԵՏ Է

Երկրի մէկ ծայրէն միւրը լսեցէք, թէ Աստուած մեզի հետ է: Որքան ալ դուք զօրանաք, սակայն պիտի խորտակուիք, որովհետեւ Աստուած ինք մեզի հետ է: Եթէ դարձեալ զօրանաք՝ դարձեալ պիտի խորտակուիք, որովհետեւ Աստուած ինք մեզի հետ է: Ինչ ծրագիր ալ կազմէք՝ Տէրը պիտի խափանէ, որովհետեւ Աստուած ինք մեզի հետ է:

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ ԿՈՒՉԵՍ...

ԵՐԲ ԳԻՇԵՐԸ ՀԱՆԳԻՍՏ ՔՈՒՆ ԿԸ ՓՆՏՐԵՍ ՔՆԱՆԱՆԱԼԷ ԱՌԱՋ ԿԱՐԴԱ՝ Սաղմոս 4

Ես արդարութիւնս պաշտպանողը, Քեզ կը կանչեմ, պատասխան տուր, ո՛վ Աստուած, դո՛ւն նեղութեանս մէջ դո՛ւն գիս հանգստացուցիր: Ողորմէ՛ ինձի, լսէ՛ աղօթքս:

Ո՛վ մարդիկ, մինչեւ ե՞րբ գիս պիտի անարգէք, ինչո՞ւ դատարկութիւնը կը սիրէք եւ ստութեամբ կը զբաղիք: Գիտցէ՛ք, թէ Տէ՛րը բացառիկ վերաբերում ցոյց տուաւ ինձի, որ հաւատարիմ եղայ իրեն եւ պիտի լսէ գիս, երբ օգնութեան կանչեմ զինք: Աստուծմէ վախցէք եւ մի՛ մեղանչէք, երբ անկողին կը մտնէք՝ այս մասին մտածեցէ՛ք եւ լոնցէ՛ք: Ձեր մեղքերէն արդարանալու համար զոհեր մատուցանեցէք եւ ՏԻ՛ՐՁ վստահեցէ՛ք:

Շատեր կ'ըսեն. «Ո՛հ, բարիքներովդ մեզ լիացուր, Տէ՛ր շնորհներդ առատացո՛ւր մեր վրայ»:

Բայց դուն սրտիս շատ աւելի ուրախութիւն պարգեւեցիր, քան անոնք կրնան գտնել՝ ցորենի, գինիի եւ ձեթի առատութեան մէջ:

Խաղաղութեամբ կը պառկիմ ու կը քնանամ, որովհետեւ Տէ՛ր, միայն դո՛ւն ապահովութիւն կուտաս ինձի:

Միտի ընթերցող, ՃՐԱԳ թերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»-ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՃՐԱԳ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ - ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ - Bourj-Hammoud, P.O.Box 80810 -Tel/Fax:01-258300- [facebook-ի էջ jerak ճրագ թերթ](#)

ՔՈՒ ԽՕՍԲԴ ԽՍ ՈՏԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՍ ԸԱԽԻՆՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս, 119-105)

ԺԳ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ , 29 ՄԱՐՏ 2020 ԹԻՒ 13

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ
Եւ. 66.1-24 Կդ. 2.8-3.17:
ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԲԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ 22.34-23.39

2. ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Երբ փարիսեցիները լսեցին, թէ Յիսուս Սաղուկեցիները պապանձեցուց, իրարու քով եկան: Անոնցմէ մէկը, օրէնագէտ մը, Յիսուսը փորձելու համար հարցուց. «Վարդապետ, Օրէնքին մէջ ո՞րն է մեծագոյն պատուիրանը»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Միրէ՛ք բո Տէր Աստուածդ ամբողջ սրտովդ, ամբողջ հոգիովդ եւ ամբողջ միտքովդ: Ասիկա է մեծագոյն եւ առաջին պատուիրանը: Երկրորդը ասոր նման է: Միրէ՛ ընկերդ քու անձիդ պէս: Այս երկու պատուիրաններէն կախեալ են ամբողջ Օրէնքը եւ մարգարտութիւնը»:

Երբ Փարիսեցիները հաւաքուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց. «Ի՞նչ կը խորհիք Քրիստոսի՞ խոստացուած Փրկիչին մասին: Որո՞նք որդին է ան»: Անոնք պատասխանեցին. «Դաւիթի»: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Բայց ինչպէ՞ս Դաւիթ Ս. Հոգիով ներշնչուած զայն Տէր կը կոչէ ու կ'ըսէ. «Տէրը իմ Տիրոջս ըսաւ. - այց կողմս նստէ, մինչեւ թշնամիներդ ոտքերուդ տակ դնես՝ որպէս պատուանդան»: «Արդ, եթէ Դաւիթ զայն Տէր կը կոչէ, ինչպէ՞ս անոր որդին կ'ըլլայ»: Ոչ ոք կրցաւ պատասխան տալ Յիսուսի. եւ այդ օրուրնէ սկսեալ յետէ մէկը չէր համարձակել իրեն հարցում ուղղել:

Ապա Յիսուս ժողովուրդին եւ իր աշակերտներուն ըսաւ. «Մովսէսի աթոռը նստան օրէնքի ուսուցիչներն ու փարիսեցիները: Իրենց ըսածներուն հնազանդեցէ՛ք եւ կատարեցէ՛ք զանոնք, սակայն մի՛ ընէք ինչ որ իրենք կ'ընեն, որովհետեւ անոնք կը սորվեցնեն, բայց չեն կատարել: Անոնք ծանր եւ դժուարակիր բեռներ կը դնեն մարդոց ուտելուն, մինչ իրենք նոյն բեռները կրելու նուազագոյն ճիգն իսկ չեն ընել: Ինչ որ կ'ընեն՝ մարդոց երեսելու համար կ'ընեն: Իրենց գրպանակները կը լայնցնեն եւ իրենց հագուստներուն ծոպերը կ'երկնցնեն: Ընթրիքներու ընթացքին պատույ տեղերը գրաւել կը սիրեն եւ ժողովարաններու մէջ՝ առաջին աթոռները: Կը սիրեն հրապարակներու վրայ մարդոցմէ բարեւներ ընդունիլ եւ «Վարդապետ», այսինքն «Ուսուցիչ» կոչուիլ: Բայց դուք յետէ մէկը «Վարդապետ» մի՛ կոչէք, որովհետեւ դուք բոլորդ եղբայրներ էք եւ մէկ ուսուցիչ ունիք: Երկրի վրայ յետէ մէկը «հայր» մի՛ կոչէք, որովհետեւ դուք մէկ Հայր ունիք, որ երկինքի մէջ է: «Առաջնորդ» մի՛ կոչուիք, որովհետեւ ձեր միակ առաջնորդը Քրիստոս է: Ձեր մէջէն մեծը թող ձեր սպասարող ըլլայ: Ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի եւ ով որ իր անձը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ:

**ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԵԻ ԳԻՐՔԸՆ
66.1-24**

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. – «Երկինքը իմ աթոռս է եւ երկիրը՝ ոտքերուս պատուանդանը: Ի՞նչպէս տուն պիտի շինէ՛ք ինձի համար, կամ ո՞ր պիտի ըլլայ իմ հանգստավայրս, որովհետեւ երկինքն ու երկիրը ե՛ս ստեղծեմ եւ եւ իմս եմ, – կ'ըսէ Տէրը: Սակայն ես պիտի բնակիմ անո՛ր մէջ՝ որ հեզ է եւ քաղցր, եւ երկիրդաժութեամբ կը հնազանդի իմ խօսքերուս:

Գալով անօրէն մարդուն, անոր՝ ինձի եզ գոհելը մարդասպանութեան համագոր է, ոչխար գոհելը՝ շուն մորթելու, նաշիհ մատուցանելը՝ խոզի արիւն ընծայելու, եւ իմ անունիս կնդրուկ ծխելը՝ ինձի հայհոյելու, որովհետեւ իրենէ՛ք իրենց ցանկութիւնները կատարեցին եւ հոգիով իրենց գարշելի կուռքերուն փարեցան:

Ուստի ես ալ հրապարակաւ պիտի խայտառակեմ զիրենէ՛ք եւ իրենց մեղքերուն փոխարէնը պիտի հատուցանեմ իրենց, որովհետեւ կանչեցի զիրենէ՛ք եւ չլսեցին զիս, խօսեցայ եւ մտիկ չըրին, եւ ըրին այն ինչ որ չար է իմ աչքիս, ընտրեցին այն ինչ որ կամէիս հակառակ է»:

Լսեցէ՛ք Տիրոջ պատգամը, ո՛վ աստուծավախներ, ձեզ ատող եւ ձեզ զգուելի համարողներուն ըսէ՛ք, ո՛վ եղբայրներ, թէ Տիրոջ անունը պիտի փառաւորուի եւ այդ փառքը ձեր ուրախութեան մէջ պիտի արտացոլայ, իսկ իրենէ՛ք ամօթով պիտի մնան: Ահա քաղաքէն աղաղակ մը կը լսուի, ձայն մը՝ որ տանարէն կու գայ: Տիրոջ ձայնն է, որ իրեն հակառակողներուն հատուցանելիք պատիժը կը վնոէ:

Կարելի՞ քան է, որ կին մը հագիւ յղացած՝ ծնի, որ երկունքի ցաւ չքաշէ եւ առանց երկունքի արու գաւակ մը ծնի:

**ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ՆԱՄԱԿԸ
ԿՈՂՈՍԱՅԻՆԵՐՈՒՆ**

2.8- -3.17

Չգոյշ եղէ՛ք, որ ռեւէ մէկը ձեր միտքը չգրաւէ իմաստասիրական տեսութիւններով եւ խաբէբայական սին խօսքերով, որոնք մարդկային աւանդութիւններու եւ բնութեան ոյժերուն վրայ կը հիմնուին եւ ո՛չ թէ Յիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վարդապետութեան վրայ: Որովհետեւ մարդացած Քրիստոսի մէջ կը բնակի աստուծային բնութեան ամբողջ լիութիւնը: Եւ դուք ձեր կեանքին լիութիւնը գրտաք՝ միանալով անոր, որ գլուխն է ոգեղէն աշխարհի բոլոր իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն: Հաւատքի ճամբով երբ Քրիստոսի միացաք, դուք ձեր մեղքերը թօթափեցիք եւ Քրիստոսի թլփատութեամբ ստացած եղաք սիրտի թլփատութիւնը: Մկրտուելով՝ անոր հետ միասին թաղուեցաք եւ անոր հետ ալ յարութիւն առիք, քանի հաւատացիք Աստուծոյ զօրութեան, որ զայն մեռելներէն յարուցանեց: Քրիստոսի հետ Աստուած ձեզ ալ կենդանացուց, քանի դուք հոգեւորապէս մեռած էիք ձեր մեղքերուն պատճառով, որովհետեւ անթլփատ հեթանոսներ էիք: Այո, Աստուած ներեց մեր բոլոր յանցանքները եւ իր իշխանութեամբ ջնջեց մեր օրինազանցութեան համար մեզի դէմ արձակուած դատապարտութեան վճիռը, զայն խաչափայտին գամելով: Այսպիսով անիկա զինաթափ ըրաւ ոգեղէն աշխարհի իշխանութիւններն ու պետութիւնները, յայտնապէս խայտառակելով ու պարտութեան մատնելով զանոնք Քրիստոսի ձեռքով, անոր յարութեան ատեն:

**ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ**

Հայ եկեղեցին Գրիգոր Լուսաւորիչը սուրբ դասած է, իսկ Ընդհանրական եկեղեցին զայն դասած է մեծ սուրբերու շարքին: Ան կոչուած է «Հայոց Մկրտիչ», «Երկրորդ Լուսաւորիչ Հայոց» (Թաղէտս եւ Բարթողիմէտս առաքելներէն ետք):

Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայոց առաջին եպիսկոպոսապետն է 302 թուականէն ի վեր եւ նկատուած է համաքրիստոնէական սուրբ, որուն տունը կը տօնուի: Ս. Գրիգոր Պարթեւական տունէն էր: Երբ իր հայրը՝ Անակ Պարթեւ, սպաննեց Հայոց Խոսրով թագաւորը, իշխաններու վրէժխնդրութենէն փրկելու համար դայեակները մանուկը կեսարիա փախցուցին: Հոն շուտով մկրտեցին զինք՝ Գրիգորիոս անունով: Նոյն քաղաքին մէջ ան ուսանեցաւ ու բարձրագոյն կրթութիւնը ստացաւ: Չափահաս դառնալէ ետք ամուսնացաւ կեսարացի Դաւիթի աղջկան՝ Մարիամի հետ: Երկու գաւակներ (Վերթաքանէ ու Արիստակէս ապագայ հայոց կաթողիկոսներ՝ Արիստակէս Ա. Պարթեւ եւ Վերթաքան Ա. Պարթեւ) ունենալէ ետք, անոնք իրարմէ կը բաժնուին: Գրիգորը կը մտնէ արժունի ծառայութիւն, իսկ Մարիամը կրտսեր գաւակին հետ կը փաշտի կուսանոց, աւագ որդին ինձամատարին յանձնելով: Երբ Գրիգորը կը լսէ իր հոր կատարածը, Խոսրով արքայի գաւակին՝ Տրդատ արքայի մօտ ծառայութեան կը մտնէ, առանց ըսելու, թէ ո՞վ է ինք: 276-ին, երբ պարսիկներու Վոսթ թագաւորը կը գրաւէ Հայաստանը, Գրիգոր Պարթեւը՝ Տրդատ Գ. Մեծին հետ կ'երթայ հռոմէական կայսրութիւն: 287-ին տիրանալով իր հոր գահին՝ Տրդատ Գ. Մեծը, իր յաղթանակին առիթով, եկեղեցաց գաւառի Երեզաւ աւանին մօտ՝ Անահիտի մեհեանին մէջ գոհութեան տօնախմբութիւն կը կազմակերպէ:

Հայոց թագաւորը, քրիստոնեայ պալատականներուն, որոնց շարքին նաեւ Գրիգոր, կը հրամայէ մասնակցիլ պաշտամունքին եւ երկրպագել Անահիտ աստուածուհիի բազիլին: Գրիգոր կը մերժէ առաջարկը: Տրդատ Մեծի հրամանով զայն կը նետեն մահապարտներուն բանտը՝ Խոր Վիրապ, որ թունաւոր օձերով լեցուն էր, եւ ուրկէ ոչ ոք կրցած էր ազատիլ:

Անոր հրամանով Գրիգոր Պարթեւի բանտարկութեան վերջին տարին՝ 301 թուականին, Սուրբ Հոնիփսիմեանց եւ Գայիանեան 37 կոյսերը նահատակուեցան Վաղարշապատ քաղաքի մօտերը: Ս. Հոնիփսիմեանց կոյսերու նահատակութենէն ետք Տրդատ արքան կը պատժուի: Դիւահար թագաւորը վայրի խոզի նման կը դառնայ եւ եղէգնուտերու մէջ կը մտնէ: Պատիժէն զերծ մնացած իր բոյրը՝ Խոսրովի դուխտը տեսիլք մը կը տեսնէ, որ կը կրկնուի հինգ անգամ, ըստ որուն միայն Գրիգորը կրնար բուժել դիւահար թագաւորը: Խոսրովի դուխտի ինձամակալ՝ Օտա Ամատունին, Գրիգորը հանդիսաւոր շուքով Խոր Վիրապէն Վաղարշապատ կը բերէ: Ապա, արքային աղաչանքը տեսնելով, Աստուծմէ ստացած իր զօրութեամբ կը բժշկէ Տրդատ Մեծը եւ բոլոր դիւահար պալատականները: Տեսիլքին մէջ Սուրբ Գրիգորին կը յայտնուի կոյսերուն վկայարաններուն վայրը: Դարձի եկած արքան հրաման կու տայ, որ բոլոր քրիստոնեաներուն դէմ հալածանքը դադարի եւ ժողովուրդը ազատօրէն պաշտէ Քրիստոսի սուրբ հաւատքը: Եւ այսպիսով, Տրդատ Գ. Մեծը 301 թուականին աշխարհի մէջ առաջին անգամ ըլլալով, քրիստոնէութիւնը Հայաստանի պետական կրօնը կը հռչակէ: 302 թուականի սկիզբը, 16 նախարարներու ընկերակցութեամբ եւ թագաւորական հրովարտակով, Գրիգորը կեսարիա կը մեկնի, ուր Հայոց հայրապետ կը ձեռնադրուի:

6 Յունուար, 303-ին առաւօտեան Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին օրը, Արածանի գետի ակունքին մօտ, Նպատ լեռան ստորոտին, Գրիգոր կը մկրտէ Տրդատ Գ. Մեծը ու ամբողջ արքունի աւագանին: Նոյն տեղը, եօթը օրերու ընթացքին ան կը մկրտէ նաեւ արքունի զօրքն ու ժողովուրդը: 303-ին սկիզբը, արքան ու հայրապետը մայրաքաղաք՝ Վաղարշապատ կը վերադառնան եւ Գրիգոր Լուսաւորիչ՝ իր տեսիլքին համաձայն, արքունի գահին մօտ Միածնի իջած վայրին վըրան հեթանոսական մեհեանին տեղը կը կառուցէ Էջմիածնի (Էջ Միածնի) Տաճարը, ուր կը հաստատուի Հայոց Առաքելական Աթոռը, իսկ Էջմիածին Տաճարը կը դառնայ հայոց առաջին եկեղեցին: